

# Školní vzdělávací program pro školní družinu

## Obsah:

1. Identifikační údaje
  2. Úvod
  3. Charakteristika zařízení
  4. Personální podmínky
  5. Materiální podmínky
  6. Ekonomické podmínky
  7. Podmínky pro přijímání dětí do školní družiny
  8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných
  9. Hygiena a bezpečnost ve školní družině
  10. Formy vzdělávání ve školní družině
  11. Výchovné cíle
  12. Klíčové kompetence
  13. Obsah vzdělávání
  14. Závěr
- Přílohy: 1. Řád ŠD  
2. Směrnice ŘŠ k úplatě

## **1. Identifikační údaje školní družiny**

### **údaje o škole**

název školy: Základní škola a Mateřská škola Vranovice, příspěvková organizace

adresa školy: Masarykova 178, Vranovice 691 25

jméno ředitele: Mgr. Hana Pokorná

jméno vedoucí vychovatelky, která ŠVP vytvořila: Dagmar Knebllová

kontakty: 519 433 181

IČO: 687 299 28

IZO: 118400401

### **zřizovatel:**

název: Obecní úřad Vranovice

adresa: Školní1, Vranovice 691 25

kontakty: 519 433 103, 603 816 019

### **platnost dokumentu od:**

datum: 1. září 2016

podpis ředitele:

razítko školy:

Dokument schválila pedagogická rada dne 26.8.2016.

Dokument schválila Školská rada dne 31.8.2016.

### **1. oddělení ŠD**

**Adresa : U Floriánku 57**

**Telefon : 519 433 181**

**E-mail : [druzina@skolavranovice.cz](mailto:druzina@skolavranovice.cz)**

### **2. oddělení**

**Adresa : U Floriánku 57**

**Telefon : 519 433 181**

### **3. oddělení**

**Adresa : Masarykova 178**

**Telefon : 730 151 124**

## 2. Úvod

Školní družina při ZŠ Vranovice je součástí školy. Realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování, zejména formou odpočinkových, rekreačních, relaxačních, výchovných, zájmových činností a formou hry, v souladu s vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. Činnosti probíhají formou pravidelných a příležitostných aktivit. Motivujeme děti ke zdravému životnímu stylu. Školní družina respektuje věkové zvláštnosti dětí, vede žáky k samostatnosti, toleranci. Rozvíjí osobnost dětí a jejich všeobecné vzdělání. Snaží se vzbuzovat kladné emoce, ocenit seberealizaci, pomáhá posilovat jejich schopnost orientovat se v rizikových situacích. Upevňuje zásady slušného chování, pomáhat jiným, spolupracovat navzájem, respektovat ostatní. Rozvíjí sociální a komunikativní dovednosti (vlastní názor, zvládnutí výhry a prohry, úcta, zdravení, poděkování, prosba, atd.). Práce ve školní družině se řídí specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

## 3. Charakteristika zařízení

Školní družina má 3 oddělení.

1. a 2. oddělení je umístěno v budově U Floriánka.

3. oddělení je umístěno v hlavní budově školy – Masarykova. Obě oddělení mají vlastní místnost, k odpočinku využívají koberec. Obě oddělení mohou využívat veškeré prostory školy – počítačovou učebnu, tělocvičnu, malou cvičebnu, školní dvůr a hřiště SK Vranovice.

## 4. Personální podmínky

Výchovně vzdělávací činnost v obou odděleních školní družiny je zajištěna kvalifikovanými vychovatelkami.

1.oddělení : 1.třída - vychovatelka Dagmar Kneblová, absolventka SPgŠ v Boskovicích, obor vychovatelství, specializace tělesná výchova. Praxe v oboru 35 let.

2.oddělení : 2. Třída – vychovatel Lukáš Nápravník, absolvent Filozofické fakulty, bez praxe v oboru.

3.oddělení : 3. - 5. třída – vychovatelka Zuzana Zedníčková, absolventka PFMu v Brně, obor vychovatelství, specializace dramatická výchova. Praxe v oboru 5 let.

K dalšímu vzdělávání využívají vychovatelky samostudium, semináře a různá školení.

## 5. Materiální podmínky

Každé oddělení ŠD je vybaveno dostatečným množstvím stolních společenských her – jednodušší i složitější, hračkami, knihami, sportovním náčiním – míče, švihadla,

obruče, badminton. Pro odpočinek dětem slouží koberec. K audio a video vzdělávání má každé oddělení svoji televizi, rádio s CD přehrávačem, DVD přehrávač a PC.

## **6. Ekonomické podmínky**

Výše úplaty za ŠD se řídí Směrnicí o úplatě zájmového vzdělávání, kterou každoročně ŘŠ aktualizuje. Úplata je splatná vždy do 31.10.za první pololetí a do 31.3. za druhé pololetí školního roku. Úplata se platí u vychovatelek ŠD, které vedou seznam se jménem žáka, výší úplaty, podpisem žáka respektive rodiče. Spolu s hotovostí jej nejpozději do 10. dne v měsíci listopadu a měsíci dubnu odevzdají hospodářce školy, která vystaví příjmový doklad na celou hotovost. Příjmový doklad jednotlivým plátcům se vystavuje na požádání. Úplatu hradí zákonný zástupce žáka přijatého k pravidelné docházce do školní družiny.

Osvobození od úplaty:

Osvobození od povinnosti platby úplaty bude zákonný zástupce dítěte, který pobírá příplatek podle §20 až 22 zákona č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře, nebo fyzická osoba, která o dítě pečuje a pobírá dávku pěstounské péče. Plátce doloží tuto skutečnost spolu s písemnou žádostí o osvobození od úplaty za zájmové vzdělávání.

Nedochází – li dítě do školní družiny, úplata se nevrací (vše viz příloha – Směrnice)

## **7. Podmínky pro přijímání dětí do školní družiny**

Do školní družiny jsou přijímány děti na základě písemné přihlášky - zápisního lístku - vždy na začátku školního roku, který každá vychovatelka má jako závaznou dokumentaci a je vedena jako součást přehledu výchovně vzdělávací práce. Rodiče jsou povinni vyplnit obě strany zápisního lístku – uvést důležité informace o dítěti, rozsah docházky a způsob odchodu žáka z družiny. O přijetí dětí do školní družiny rozhoduje ředitelka školy. Podmínky k přijetí žáků upravuje vnitřní řád ŠD, je samostatnou součástí Švp pro školní družinu. Upravuje také předpisy k ukončení docházky žáka do ŠD, vymezuje postupy, které je nutno dodržet při mimořádných situacích - např. opožděný příchod zákonných zástupců pro dítě a další neočekávané situace.

## **8. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných**

V případě, že do školní družiny dochází dítě, které vyžaduje specifický přístup, snažíme se vytvořit takové podmínky pro činnost, aby mohlo být bez problémů zařazeno.

Družina spolupracuje při výběru činností s rodiči, třídními učitelkami, výchovnou poradkyní, a společně tak umožní dítěti bezproblémovou adaptaci. Pokud je ve školní družině žák s mimořádným talentem, potom mu bude nabídnuta možnost využívání školní knihovny a přístup na internet. Při přípravě programu pro takového žáka spolupracuje vychovatelka školní družiny s učiteli základní školy, aby byly žákovi nabídnuty takové metody a formy práce, které by ho vhodně motivovaly a uspokojovaly.

## 9. Hygiena a bezpečnost ve školní družině

Bezpečnost dětí a ochrana jejich zdraví je ošetřena ve školním řádu a řádu školní družiny. Je zajištěna dostatečná informovanost o bezpečnosti dětí před každou činností a možnostech rizika.

Rizika, kterým především ve ŠD předcházíme:

- Rizika spojená s převáděním žáků z budovy do budovy – eliminujeme na minimum tím, že žáky vždy doprovází pedagog, žáci jsou na začátku i v průběhu školního roku poučeni o bezpečném chování, dopravní tematiku zařazujeme do výchovné činnosti
- Rizika spojená s pobytem žáků venku – vycházky, hry na hřišti – při vycházkách dodržujeme pravidla silničního provozu, při vycházkách mimo obec používáme reflexní prvky v oblečení dětí. Při hrách na hřišti dodržujeme pravidla stanovená pro provoz venkovních ploch. Před použitím nářadí (posilovadla, kolotoče, houpačky aj.) vizuálně pedagog zkontroluje jejich stav. Současně s poučením jsou vychovatelky povinny zajistit veškeré podmínky tak, aby minimalizovaly nebezpečí úrazu: vytyčení místa pro hru, vytyčení pracovního místa, stanovení pracovního postupu, přípravu a rozdání pomůcek.

Je dodržován denní režim, pitný a stravovací režim, skladba týdenního zaměstnání – střídání činností, dbáme na osobní hygienu, respektujeme potřeby jedince, včas a dostatečně informujeme rodiče. Chráníme děti před patologickými jevy – šikana a násilí.

## 10. Formy vzdělávání ve školní družině

Školní družina zabezpečuje náplň volného času v době před vyučováním a po vyučování. Pomáhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností a zábavou. Časové uspořádání se řídí požadavky psychohygieny. Je takové, aby podporovalo zdravý duševní, tělesný a sociální vývoj dítěte.

Základním prostředkem činnosti ve školní družině je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti, dovednosti a navozuje kladné emoce.

**Pravidelné činnosti :** každodenní činnosti v jednotlivých odděleních, které vycházejí z týdenní skladby zaměstnání, představuje organizované aktivity.

**Příležitostné činnosti :** přesahující rámec jednoho oddělení – zapojují se obě oddělení, nejsou zahrnuty do týdenní skladby činnosti. Tyto činnosti se řídí plánem akcí.

**Spontánní aktivity:** jedná se o každodenní činnosti, které přirozeně navazují na činnosti organizované ( po obědě, ranní a odpolední klidové hry, pobyt venku).

**Odpočinkové činnosti:** klidové aktivity, poslechová činnost, aktivní odpočinek, který kompenzuje jednostrannou zátěž.

**Příprava na vyučování:** je uplatňována zejména didaktickými hrami, kvízy, rébusy, soutěžemi, tematickými vycházkami a dalšími činnostmi, které pomáhají navazovat a rozšiřovat poznatky získané ve škole. Je možné vypracovávat písemné domácí úkoly po dohodě s rodiči – děti pracují samostatně i s pomocí vychovatelek.

## 11. Výchovné cíle

Cílem výchovně vzdělávací činnosti je vést děti k přiměřené fyzické, psychické i sociální samostatnosti. Rozvíjet základy pro jejich další rozvoj a učení, zdravé sebevědomí, sebejistotu, základy pro schopnost jednat v duchu lidských a estetických hodnot. Vést žáky k používání otevřené komunikace a spolupráce.

Naučit žáka rozlišovat čas práce a čas odpočinku a relaxace. Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému směřování a řešení problémů, pomáhat rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi.

Výrazně motivovat nabízené zájmové činnosti a rozvíjet praktické dovednosti v zájmových činnostech, naučit vztahu k vlastnoručně vyrobenému výrobku, výkresu atd. Naučit hodnotit svou činnost a uvědomit si sebe, svůj čas na práci a odpočinek, své chování a své postoje, psychohygienu.

Naučit žáka správným zásadám chování ke spolužákům a vrstevníkům, oslovování a zdravení, žádost o pomoc, nevyvolávat konfliktní situace, pomoc staršího mladšímu.

Rozvíjet kamarádství, vedení ke komunikaci. Vést k toleranci ke spolužákům jiné kultury, bez předsudků o společenských vrstvách a majetku.

Naučit žáka správnému chování k pedagogům, občanům obce a ostatním dospělým. Oslovování a zdravení – poznat rozdíl mezi dospělými a dětmi. Rozpoznání špatného člověka, předcházení a prevence před vlastním ohrožením, prevence drog a šikany.

Vést žáky ke vztahu k vlastnímu zdraví, být za své zdraví odpovědný. Využívání vycházek a výletů do okolí, hledání zdravého prostředí pro živočichy a rostliny.

Důležitá je spolupráce vychovatelek s třídními učitelkami a s rodiči.

## **12. Klíčové kompetence**

Je to dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, schopností a postojů a návyků, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Žáci sem přicházejí s různou mírou předchozích zkušeností, z různého sociálního prostředí, s odlišným zájmovým zaměřením a s odlišnými dispozicemi. Kompetence budeme ve školní družině přiměřeně schopnostem dětí posilovat a rozvíjet - půjde o komplexní působení, rozšíříme je o kompetence k trávení volného času.

### **1. Kompetence k učení**

Žák se učí s chutí, svou práci se snaží dokončit, klade si otázky, hledá odpovědi, získává vědomosti, dává je do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

### **2. Kompetence k řešení problémů**

Žák si všímá všeho dění okolo, snaží se řešit situace a problémy, nachází shodné a odlišné znaky, hledá různé způsoby. Chápe, že vyhýbání se řešení problémů nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

### **3. Komunikativní kompetence**

Žák ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky a odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými osobami, dokáže naslouchat jiným, komunikuje kultivovaně.

#### **4. Sociální a interpersonální kompetence**

Žák se samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese následky, projevuje se ohleduplně, citlivě, rozpozná vhodné a nevhodné chování, spolupracuje ve skupině, respektuje ostatní, přijímá kompromis, dohodnutá pravidla, je solidární.

#### **5. Občanské kompetence**

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, chová se zodpovědně, dbá na zdraví své i zdraví druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu a šikanu, dovede se bránit. Odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem. Respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

#### **6. Kompetence k trávení volného času**

Žák se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času, dokáže si vybrat zájmové činnosti, rozvíjí své zájmy, aktivně tráví volný čas. Nevhodné nabídky pro trávení volného času dokáže odmítnout.

### **13. Obsah výchovně vzdělávacího programu**

**Člověk a jeho svět** je oblast, ze které čerpá školní vzdělávací program pro školní družinu. Vycházíme z poznatků a dovedností, které děti získaly ve škole a v rodině, a které jsou dále rozvíjeny.

#### **1. Místo, kde žijeme**

Poznávání nejbližšího okolí školy a její organizace, významných objektů v obci a okolí, jejich návštěva, orientace v prostoru a čase, bezpečnost při cestě do školy a při vycházkách.

#### **2. Lidé kolem nás**

Postupně si žáci osvojují a upevňují zásady správného společenského a vhodného chování, význam tolerance, vzájemné úcty, empatie, slovní a mimoslovní komunikace - vhodné vyjadřování. Dodržování pravidel správného stolování, předcházení konfliktů.

Zařazujeme prvky mediální výchovy – co děti viděly, slyšely, práce s internetem.



### 3. Lidé a čas

Zde se žáci učí orientovat se v čase a dějích, jak se čas mění, jak postupují události v čase, utváří historii. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a mění. Vzbuzujeme zájem o minulost našeho regionu, ale i celé země.

### 4. Rozmanitost přírody

Vycházkami, pobytem v přírodě, znalostmi z knih o přírodě a encyklopediemi, filmy apod., prohlubujeme zájem o přírodu. Poznáváme okolní krajinu a její rozmanitost, sledujeme vliv člověka na přírodu, zlepšujeme životní prostředí, podílíme se na ochraně přírody.

### 5. Člověk a jeho zdraví

Pečujeme o své zdraví – prevence předcházení nemocem a úrazům, poznáváme sami sebe, klademe důraz na osobní hygienu, co je vhodné a nevhodné z hlediska hygieny, denního režimu, výživy, mezilidských vztahů, bezpečného chování v různých životních situacích.

## **OBSAH VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU ŠKOLNÍ DRUŽINY**

<b><i>Tematický okruh</i></b>	<b><i>Formulace činnosti a její stručný popis</i></b>	<b><i>Číslo rozvíjené kompetence</i></b>
-------------------------------	---	--

---

### **1. Místo, kde žijeme**

<b><i>Náš domov</i></b>	Život v naší rodině	3,4,5
	Společný volný čas s rodiči – kreslíme, malujeme	4,6
	Kde pracují rodiče – kresba, malba	4,6
	Fungování rodiny – kdo co dělá	3,6
	Dům, kde bydlím – popis, kresba	2,3,4
	Můj pokoj – popis, kresba	2,3,4,6
<b><i>Škola</i></b>	Kdo všechno pracuje ve škole	1,3
	Zdobíme školní družinu, jídelnu	1,6
	Čteme na pokračování – knihy dle výběru dětí	2,3

## Základní škola a Mateřská škola Vranovice

<b>Cesta do školy</b>	Cesta do školy – bezpečnost	1,2,4
	Dopravní značky v okolí školy a v obci	1,2,6
	Soutěže ve znalostech dopravních značek	1,2,6
	Výroba dopravních značek	2,5
	Orientace v mapě	2,4
<b>Cestování</b>	Cesta vlakem, autobusem – nejkratší cesta na nádraží, dopravní spojení z naší obce	1,2,3
	Výtvarné znázornění dopravních prostředků	1,2,3
	Jízda na kole – vybavení	1,6
	Soutěže ve znalostech dopravní výchovy	1,2,6
<b>Naše obec</b>	Zajímavosti v naší obci – budovy, stromy, pomníky	1,2,5,6
	Výtvarné ztvárnění míst, která máme rádi, kde je nám dobře	1,3,4
	Ideální vesnice – kolektivní skládanka ze stavebnice	1,2,4
	Obecní úřad – návštěva, seznámení s prací	1,2,3
	Seznamujeme se postupně s posláním pošty, knihovny, lékárny, místních obchodů, návštěva a vyzkoušení služeb	1,3,4,5,6
	Exkurze do místních provozoven, seznámení s prací - zahradnictví, nábytek a podobně	1,5
	Co uděláme, když se někdo nebo něco ztratí, když něco najdeme	1,3,5
<b>Okolí obce</b>	Zajímavosti v blízkém okolí, okolní vesnice a města	1,2,
	Cestujeme – známá místa, která děti navštívily, besedy, výstavky	1,3,6
	Soutěže – co známe - města, hrady, rostliny, zvířata, státy	1,2
<b>Tradice</b>	Četba pověstí z našeho okolí, ilustrace přečteného	1,2,6
	Masopustní zvyky – výroba masek, průvod	1,2,4,6
	Naše místní slavnosti a zvyky	3,4,5,6

## 2. Lidé kolem nás

<b>Rodina</b>	Vztahy v rodině, jak žijeme, co dělají rodiče a prarodiče – povolání	3,4
	Vzájemná pomoc a soužití	3,4
	Širší rodina – bratranec, sestřenice, strýc, teta... - setkávání rodiny – historky, příběhy	3,4,6
	Den matek – dárek pro maminku	3,4,6
	Co pro nás znamená maminka – kresba	1,3,4
<b>Kamarádi a spolužáci</b>	Co je to kamarád, přítel, spolužák	1,3,4

Základní škola a Mateřská škola Vranovice

	Nejlepší kamarád a proč – beseda	2,4
	Dobré a špatné vlastnosti – hodnocení chování	3,4,6
<b>Svátky a oslavy</b>	Výroba přání a drobných dárků pro oslavence - rodina, kamarádi, spolužáci	1,4,5,6
	Jak nejlépe blahopřát – různé příležitosti, ukázka přáníček, která jsme dostali	1,3,4
<b>Advent</b>	Výroba adventního kalendáře	2,6
	Začínající čas vánoční – četba a vypravování o vánocích	2,3
	Výroba Mikuláše, čerta, anděla	3,4
	Vyrábíme adventní věnec, každý týden posezení u zapálené svíčky, velmi důrazně dodržujeme bezpečností pravidla, naše vánoční příběhy, apod.	3,4,5
<b>Vánoce</b>	Vánoční zvyky, které dodržujeme v našich rodinách	1,3
	Učíme se, zpíváme a posloucháme koledy	1,6
	Výroba vánočních ozdob z papíru, ořechových skořápek a dalších přírodnin	1,2,6
	Vyzdobení třídy a školní jídelny vánočními motivy	6
	Vyrábíme vánoční přání a jmenovky k dárkům	4,6
<b>Vítáme jaro</b>	Zpíváme písně o jaru a tančíme	1,3,6
	Výroba předmětů s motivy jara z látek, papíru a přírodnin	1,2,6
	Beseda o lidových zvycích a tradicích, čteme z knih o jaru	1,3,6
<b>Velikonoce</b>	Vyrábíme a zdobíme kraslice – malujeme, polepujeme různými materiály	1,6
	Výzdoba třídy a oken – kreslíme, stříháme	5,6
	Recitace říkadel	3,6
<b>Den učitelů</b>	Kdo to byl Jan Amos Komenský – četba o jeho životě	1,2,3
	Výroba dárků a přáníček pro učitele	
<b>Den dětí</b>	Význam „našeho dne“, povídání	1,2,3
	Hry, zábavné odpoledne, soutěže, závody	3,4,5,6
<b>Ostatní</b>	Nezapomeneme připomenout v průběhu roku i další státní svátky a jiné významné dny	1,3,4,5

<b>Chování</b>	Význam „kouzelných slovíček“ – děkuji, prosím, omlouvám se, kdy a kde je používáme	1,2,3	
	Učíme se správně zdravít, požádat o něco, poděkovat, zeptat se na něco	3,4	
	Chování mezi dětmi navzájem, k dospělým a dospělých k dětem	1,3	
	Čím druhého potěšíme - dárek, pochvala, hezké a příjemné chování, úsměv	1-6	
	Uvědomujeme si každodenní slušné a laskavé chování	2,5	
	Chování na koncertě, v divadle, na výstavě, na silnici, v dopravních prostředcích, apod.	1-6	
<b>Jak mluvíme</b>	Vyprávíme si pohádky a příběhy ze života	3,5,6	
	Dramatizace pohádek a příběhů – loutky	1,2,6	
	Naše nejoblíbenější knihy a jejich hrdinové	1,2,3,6	
	Své oblíbené postavičky z pohádek a příběhů kreslíme a vyrábíme z různých materiálů	1,2,6	
	Pantomima – beze slov předvádíme různé situace ze života, pohádek, povolání, sportu, apod.	2,3,5,6	
<b>Stolování</b>	Zásady správného stolování denně procvičujeme ve školní jídelně, při svačinách v družině	1,3	
	Soutěžíme v prostírání a chování u stolu	1,3	
<b>Mediální výchova</b>	Vhodné a nevhodné pořady pro děti v televizi, v rozhlasu, výběr videokazet a DVD	3,6	
	Porovnávání reality a filmových příběhů	2,3,5	
	Vědomostní soutěže – různá témata	1,2,6	
	Filmy, pořady a příběhy pro děti výtvarně ztvárňujeme	2,3,6	
<b><u>3. Lidé a čas</u></b>			
<b>Náš den</b>	Zásady pravidelného denního režimu, rozlišujeme povinnost a zábavu	1,2,3,6	
	Správné využívání času – denní nebo týdenní režim, špatné využití	1,3,5,6	
	Jak jsem strávil víkend, prázdniny, volný den - malujeme, co jsme zažili	2-6	
	Formou her cvičíme paměť, postřeh, pozornost, soustředěnost	1,3	
	Využíváme počítače – didaktické hry	1,5	
	Hra – odhad času – odhadujeme čas při různých činnostech	2,4,6	
	Časová pásma – rozdílly	1,3	
	Výroba papírových hodin	2,3,6	

	Vážíme si svého volného času i volného času jiných, uvědomujeme si, čím sebe i jiné zdržujeme	1-6
	Besedujeme o tom, co děláme ve volném čase - záliby, koníčky	2-6
<b>Změny</b>	Při vycházkách pozorujeme změny ve vesnici - nové nebo opravené domy, zeleň, dřívější podoba - staré pohlednice	2,3,5
	Život na vesnici dříve a nyní	2,3,4
	Zjišťujeme, jak vypadala škola dříve, z čeho se učili rodiče a prarodiče	1,2,3
	Život dětí dříve a dnes – srovnání, jejich povinnosti, radosti, starosti	1,3,5
	Jak doma pomáháme – beseda, kresba	3,4,6
	Domácnost dříve a dnes – nábytek, doplňky, spotřebiče	1,3
	Výstavka starých věcí denní potřeby	3,6
	Četba z knih, které nám přibližují život dříve, vyprávíme si zážitky od prarodičů – jak a s čím si hráli, jak trávili volný čas	3,5
	Besedujeme nad starými časopisy o módě, bydlení, vaření – srovnáváme se současností	5,6

#### **4. Rozmanitost přírody**

<b>Příroda kolem nás</b>	Při vycházkách pozorujeme stromy, květiny, rostliny, zvířata	3,5,6
	Kreslíme v jednotlivých ročních obdobích přírodu, pozorujeme změny	2,6
	Pracujeme s přírodninami – domečky, šperky, ozdobné předměty	2,3,5,6
	Obtiskujeme listy, trávy, květiny – různé výtvarné techniky	1,2,6
	Poznáváme hmyz, čteme knihy s touto tematikou - Ferda Mravenec – kresba	1,2,6
	Kreslíme a modelujeme různé ptáky, hnízda s mláďaty	1,2,6
	Krmíme v zimě ptáky	3,5,6
	Zajímáme se o život ptáků u nás, kdy odlétají a přilétají, jejich hlas	1,2,3,5
	Pečujeme o pokojové květiny v družině, vytváříme pěkné životní prostředí	1,2,6
	Navštívíme zahradnictví	1,2,6
	Hrajeme pexesa a kvartety s náměty živočichů	1,2,4
	Pořádáme soutěže a kvízy s přírodovědnou tematikou	1,2,5
	Naše domácí zvířata – péče o ně	1,6

Základní škola a Mateřská škola Vranovice

	Kreslíme domácí mazlíčky	2,4,6
	Na vycházkách do polí, lesů, k rybníku poznáváme, kteří živočichové zde žijí	1,3,4
	Skládáme origami – zvířata a třídíme je podle toho, kde žijí	1,2,6
<b>Roční období</b>	Besedujeme o každém ročním období, pozorujeme změny v přírodě, v životě zvířat, malujeme je	1,2,3
	Naučíme se básničky a písničky o přírodě	1,3,5
	Zpíváme známé písničky o zvířatech, rostlinách, počasí apod.	1,3
	Vědomosti o jednotlivých ročních obdobích procvičujeme při didaktických hrách a soutěžích	1,2
<b>Podzim</b>	Vyrábíme draky a účastníme se drakiády	2,3,6
	Poznáváme ovoce, zeleninu – kreslíme, malujeme, pořádáme výstavku, soutěžíme	1,3
	Výtvarně ztvárňujeme podzimní práce na zahradě a na poli	1,6
<b>Zima</b>	Pozorujeme stopy zvířat a ptáků	1,2,3
	Přikrmujeme ptáky a zvířátka	3,
	Vyrábíme jednoduché krmítko	1,6
	Kreslíme zimní krajinu	1,6
<b>Jaro</b>	Jarní práce na poli a na zahradě – vycházky, kresba	1,3
	Kreslíme a malujeme první jarní květiny	1,6
<b>Počasí</b>	Vyhledáváme pranostiky, čteme je a hledáme jejich smysl	1,2,3
	Porovnáváme staré pranostiky s aktuálním počasím	2,3,5
	Zajímáme se o předpověď počasí, porovnáváme se skutečností	1,3,5
<b>Voda</b>	Koloběh vody v přírodě – kreslíme	1,3,6
	Význam vody, její skupenství	1,2
	Zkoušíme jednoduché pokusy, odpařování, srážení par, mrznoucí voda	1,2
<b>Ochrana přírody</b>	Třídíme odpad	1,5,6
	Pomáháme při úklidu svého bydliště a okolí školy	5,6
	Udržíme v čistotě okolí školy i bydliště	1,3,5
	Besedujeme o tom, co přírodě škodí a co jí prospívá	1,4,5
	Volná příroda a rozdělávání ohně –jeho nebezpečí	1,6
	Výstava knih o přírodě	1,6
	Listujeme v encyklopediích, hledáme různé zajímavosti ze světa	1,3,6

## **5. Člověk a jeho zdraví**

<b>Tělo</b>	V encyklopediích vyhledáváme zajímavosti o lidském těle	1,2,3	
	Své tělo obkreslíme na arch papíru a dokreslujeme různé důležité tělesné orgány	3,4,5	
	Hrajeme hru – Hlava, ramena, kolena	1,6	
	Význam otužování, zdravý životní styl	1,3	
	Důležitost odpočinku a relaxace	5,6	
<b>Čistota</b>	Běžná denní hygiena – čistota rukou, oděvu	3,5,6	
	Význam osobní hygieny – beseda	1,4,5	
	Správné hygienické zásady při kašli, kýčání, použití WC, stolování, apod.	1,2,3	
<b>Zdravá výživa</b>	Beseda o zásadách správné výživy	1,2	
	Soutěž o správné výživě, o zdravých a méně zdravých potravinách	4,5,6	
	Vystřihujeme obrázky jídel z časopisů, besedujeme co je a není zdravé	1-5	
<b>Zdraví a nemoc</b>	Beseda a četba o dětských nemocech, léčení, prevence - předcházení úrazů	1,3,6	
	Ošetřujeme jednoduchá zranění	1,2	
	Rozhovor o tom, jak pečujeme o své zdraví, jak zacházíme s léky	1,2,3	
	Léčivé rostliny – vyhledávání v atlase, jaké mají účinky	1,5	
	Poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny	1,2,6	
	Co nám může uškodit – neznámá zvířata, lidé, apod.	1,3,5	
	Zvládáme zásady první pomoci	1,2,3,5	
	Soutěže v úkolech, které bychom měli umět zvládnout při první pomoci	1,2,3,5	
	<b>Pobyť venku</b>	Chodíme na hřiště, do přírody	5,6
		Učíme se nové hry	6
		Soutěžíme v družstvech i v jednotlivcích	6
		Při pobytu venku prohlubujeme znalosti o živé a neživé přírodě	1,4,5,6
		Hrajeme pohybové hry venku i v tělocvičně	6
Procvičujeme míčové hry podle pravidel		6	
Soutěžíme v různých atletických disciplínách		6	
Chodíme bruslit		6	
Stavíme sněhuláky		6	
Závodíme v hodu sněhovou koulí		6	
Kreslíme do sněhu		6	
Vyšlapujeme do sněhu jednoduché obrázky		6	

## 14. Závěr

Vždy vycházíme z potřeb, dovedností, rozumových schopností dětí. Jednáme cílevědomě a plánovitě. Respektujeme individualitu žáka. Činnost vhodně motivujeme, povzbuzujeme k tvořivosti a zájmu o činnost, kterou přizpůsobujeme věku dětí. Využíváme poznatků ze samostudia, seminářů, vzájemně si předáváme zkušenosti a nápady, úzce spolupracujeme s učiteli, výchovnou poradkyní a rodiči. Využíváme nástěnky, zlepšujeme vzhled a prostředí obou oddělení. Vybavujeme školní družiny hračkami, sportovním náčiním a dalšími pomůckami pro všestranný rozvoj žáků.

Pro život je nutné naučit se domluvit, vycházet a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi, přáteli, ale i takovými, kteří se od nás jakýmkoliv způsobem odlišují. Takovým prostředím, kde se to děti mohou naučit, je i školní družina.